

Lagrådsremiss

Övergång till en konventionell beskattningsmetod för utländska skadeförsäkringsföretag

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 13 september 2001

Bosse Ringholm

Johan Svanberg
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att schablonbeskattningen av verksamhet som utländska skadeförsäkringsföretag bedriver från ett fast driftställe i Sverige skall ersättas med beskattning enligt konventionell metod. Bestämmelserna i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. om bokföring och revision, som enligt gällande regler endast omfattar sådan verksamhet hos ett utländskt skadeförsäkringsföretag som bedrivs vid en svensk filial, skall tillämpas även på verksamhet som bedrivs genom generalagent eller generalrepresentation om verksamheten bedrivs från ett fast driftställe i Sverige.

Vid övergången till konventionell beskattning skall tillgångar och förpliktelser tas upp till marknadsvärden. Förpliktelser som avser ingångna försäkringsavtal skall dock beräknas enligt de grunder som gäller för beräkning av försäkringstekniska avsättningar.

Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2002 och tillämpas på beskattningsår som påbörjas den dagen och senare.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	5
2.2	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	9
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:000) om självdeklarationer och kontrolluppgifter	10
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.	12
3	Ärendet och dess beredning	15
4	Bakgrund	16
4.1	Näringsrättslig reglering	16
4.2	Gällande skatteregler	17
5	Överväganden och förslag	18
5.1	Beskattningen av utländska skadeförsäkringsföretag	18
5.2	Redovisningsfrågor vid en övergång till konventionell beskattning	23
5.3	Uppgiftsskyldighet m.m.	27
5.4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	29
6	Konsekvenser för de offentliga finanserna m.m.	30
7	Författningskommentarer	31
7.1	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	31
7.2	Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	33
7.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:000) om självdeklarationer och kontrolluppgifter	34
7.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.	34

Bilaga 1

Förteckning över remissinstanser som yttrat sig över betänkandet Utdelningar och kapitalvinster på företagsägda andelar (SOU 2001:11)	36

Bilaga 2

Sammanfattning av 1998 års Företagsskatteutredningars förslag i betänkandet Utdelningar och kapitalvinster på företagsägda andelar (SOU 2001:11) avseende övergång till konventionell beskattning av utländska skadeförsäkringsföretag	37

Bilaga 3

1998 års Företagsskatteutredningars lagförslag i betänkandet Utdelningar och kapitalvinster på företagsägda andelar (SOU 2001:11)	

avseende övergången till en konventionell beskattningsmetod för utländska skadeförsäkringsföretag	38

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
2. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
3. lag om ändring i lagen (2001:000) om självdeklarationer och kontrolluppgifter,
4. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229) dels att 39 kap. 10 § skall upphöra att gälla, dels att 2 kap. 3 §, 6 kap. 8 §, 23 kap. 4 §, 37 kap. 9 §, 38 kap. 3 § samt 39 kap. 2, 6 och 12 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. 3 §[†]

Bestämmelserna om juridiska personer skall inte tillämpas på

- dödsbon,
- svenska handelsbolag, eller
- juridiska personer som förvaltar samfälligheter och som avses i 6 kap. 6 § andra stycket.

Bestämmelserna om juridiska personer skall tillämpas också på värdepappersfonder.

Särskilda bestämmelser om dödsbon efter dem som var begränsat skattskyldiga vid dödsfallet finns i 4 kap. 3 §.

Att bestämmelserna om svenska handelsbolag gäller också för europeiska ekonomiska intressegrupperingar framgår av 5 kap. 2 §.

I vilka fall utländska associationer anses som juridiska personer framgår av 6 kap. 8 §.

I vilka fall utländska associationer anses som juridiska personer framgår av 6 kap. 8 §. *Att bestämmelserna om utländska juridiska personer skall tillämpas också på vissa utländska skadeförsäkringsföretag framgår av samma paragraf.*

6 kap. 8 §

Med utländsk juridisk person avses en utländsk association om, enligt lagstiftningen i den stat där associationen hör hemma,

1. den kan förvärva rättigheter och åta sig skyldigheter,
2. den kan föra talan inför domstolar och andra myndigheter, och
3. de enskilda delägarna inte fritt kan förfoga över associationens förmögenhetsmassa.

Utländska juridiska personer delas in i utländska bolag och andra utländska juridiska personer än utländska bolag.

[†] Senaste lydelse 2000:1354

Bestämmelserna om utländska juridiska personer tillämpas också på ett skadeförsäkringsföretag som inte är en utländsk juridisk person om företaget bedriver verksamhet genom en sådan generalrepresentation som anges i 1 kap. 12 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

23 kap.

4 §

Med *företag* avses i detta kapitel

1. svenskt aktiebolag,
2. svensk ekonomisk förening,
3. svensk sparbank,
4. svenskt ömsesidigt försäkringsföretag,
5. svensk stiftelse,
6. svensk ideell förening, och
7. utländskt bolag.

Som företag räknas inte privatbostadsföretag, investmentföretag eller utländskt skadeförsäkringsföretag.

Som företag räknas inte privatbostadsföretag eller investmentföretag.

37 kap.

9 §

Med företag avses i detta kapitel

1. svenskt aktiebolag, svensk ekonomisk förening och svensk sparbank,
2. utländskt bolag, och
3. annat utländskt företag som hör hemma i en stat som är medlem i Europeiska unionen och som bedrivs i någon av de associationsformer som anges i bilaga 37.1 och är skyldigt att betala någon av de skatter som anges i bilaga 37.2, utan valmöjlighet eller rätt till undantag.

Som företag räknas inte utländskt skadeförsäkringsföretag.

38 kap.

3 §

Med företag avses i detta kapitel

1. svenskt aktiebolag, svensk ekonomisk förening och svensk sparbank,
2. utländskt bolag, och
3. annat utländskt företag som hör hemma i en stat som är medlem i Europeiska unionen och som bedrivs i någon av de associationsformer som anges i bilaga 37.1 och är skyldigt att betala någon av de skatter som anges i bilaga 37.2, utan valmöjlighet eller rätt till undantag.

Som företag räknas inte privatbostadsföretag, investmentföretag eller utländskt skadeförsäkringsföretag. Som företag räknas inte privatbostadsföretag eller investmentföretag.

39 kap.

2 §

Med *livförsäkringsföretag* avses

1. livförsäkringsbolag enligt 1 kap. 4 § försäkringsrörelselagen (1982:713), och
2. utländskt försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse i Sverige med stöd av lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

Med *skadeförsäkringsföretag* avses annat försäkringsföretag än livförsäkringsföretag.

Bestämmelserna om skadeförsäkringsföretag tillämpas också på ett utländskt skadeförsäkringsföretag som inte är en utländsk juridisk person om det bedriver verksamhet genom en sådan generalrepresentation som anges i 1 kap. 12 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

Utländska försäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse i Sverige bedöms bara med hänsyn till den verksamhet som företaget bedriver från fast driftställe här.

6 §

För svenska skadeförsäkringsföretag gäller, utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag, att För skadeförsäkringsföretag gäller, utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag, att

följande skall tas upp:

1. minskning av försäkringstekniska avsättningar för egen räkning,
2. minskning av säkerhetsreserv,
3. minskning av regleringsfond för trafikförsäkring, och
4. minskning av utjämningsfond,

följande skall dras av:

5. sådana avgifter och bidrag till kommuner, föreningar och samman-
slutningar som avser att stödja verksamhet med syfte att förebygga ska-
dor som faller inom ramen för den försäkringsrörelse som företaget be-
driver,

6. ökning av försäkringstekniska avsättningar för egen räkning,

7. ökning av säkerhetsreserv,

8. utbetald återbäring, och

9. verkställd premieåterbetalning.

12 §

Om ett försäkringsföretags hela försäkringsbestånd tas över av ett an-
nat försäkringsföretag, skall det överlåtande företaget inte ta upp någon
inkomst eller dra av någon utgift på grund av överlåtelsen. Det överta-
gande företaget inträder i det överlåtande företags skattemässiga situa-
tion.

*Bestämmelserna i första stycket
tillämpas bara om,*

*1. det överlåtande företaget
omedelbart före avyttringen är
skattskyldigt för inkomst av åtmin-
stone en del av den överlåtna
verksamheten samt inkomsten inte
är helt undantagen från beskatt-
ning på grund av ett skatteavtal,
och*

*2. det övertagande företaget
omedelbart efter övertagandet är
skattskyldigt för inkomst av sådan
verksamhet som det säljande före-
taget beskattas för samt inkomsten
inte helt eller delvis är undantagen
från beskattning på grund av ett
skatteavtal.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002 och tillämpas på beskatt-
ningsår som börjar den 1 januari 2002 och senare.

2. För utländska skadeförsäkringsföretag som bedrivit verksamhet från
ett fast driftställe i Sverige och om överskottet av verksamheten har
beräknats enligt 39 kap. 10 § gäller följande:

– för tillgångar som innehas vid beskattningsårets ingång anses som
skattemässigt värde marknadsvärdet vid denna tidpunkt.

– förpliktelser skall vid beskattningsårets ingång tas upp till ett belopp
varmed de vid en marknadsmässig bedömning belastar verksamheten vid
denna tidpunkt. För förpliktelser med anledning av ingångna försäkrings-
avtal skall dock värdet beräknas enligt de grunder som gäller för beräk-
ning av försäkringstekniska avsättningar enligt bestämmelserna i 7 kap. 1
§ samt 2 § första och femte styckena försäkringsrörelselagen (1982:713).

2.2 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Härigenom föreskrivs att i skattebetalningslagen (1997:483) skall införas en ny paragraf, 23 kap. 3 c §, och närmast före den nya paragrafen en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 kap.

Ombud för generalrepresentation

3 c §

Om ett utländskt skadeförsäkringsföretag som avses i 39 kap. 2 § tredje stycket inkomstskattelagen (1999:1229) bedriver verksamhet i Sverige skall ett sådant ombud som avses i 1 kap. 12 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige svara för redovisning och betalning av den skatt som hänförs sig till verksamheten och i övrigt företräda företaget i frågor som rör sådan skatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Äldre bestämmelser gäller dock i fråga om skatter och avgifter som hänförs till beskattningsår som påbörjats före den 1 januari 2002.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:000) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2001:000) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

dels att 2 kap. 7 § skall ha följande lydelse,

dels att i övergångsbestämmelserna till lagen skall införas en ny bestämmelse, punkt 3, av följande lydelse.

Lydelse enligt lagrådsremiss¹

Föreslagen lydelse

2 kap.

7 §

Särskild självdeklaration skall lämnas

1. av aktiebolag, ekonomiska föreningar och sådana familjestiftelser som avses i 8 § tredje stycket lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt,

2. av sådana ideella föreningar som avses i 7 kap. 7 § inkomstskattelagen (1999:1229) och av sådana trossamfund som avses i 7 kap. 14 § den lagen, om intäkterna under beskattningsåret har överstigit grundavdraget enligt 63 kap. 11 § samma lag,

3. av andra juridiska personer än sådana som avses i 1 och 2 med undantag för dödsbon, handelsbolag och europeiska ekonomiska intressegrupperingar om intäkterna som den skattskyldige skall ta upp under beskattningsåret har uppgått till minst 100 kronor,

4. av sådana juridiska personer som är skattskyldiga enligt 6 § lagen om statlig förmögenhetsskatt och vars skattepliktiga förmögenhet vid beskattningsårets utgång överstiger fribeloppen enligt 19 § den lagen,

5. av andra juridiska personer än dödsbon för vilka underlag för statlig fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel eller särskild löneskatt på pensionskostnader skall fastställas, *och*

6. för värdepappersfonder.

5. av andra juridiska personer än dödsbon för vilka underlag för statlig fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel eller särskild löneskatt på pensionskostnader skall fastställas,

6. för värdepappersfonder, *och*

7. *av ombudet för en sådan generalrepresentation som anges i 1 kap. 12 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige för ett sådant skadeförsäkringsföretag som avses i 39 kap. 2 § tredje stycket inkomstskattelagen (1999:1229).*

¹ Lagrådsremiss från den 23 maj 2001. Lagrådet har den 15 juni 2001 yttrat sig över remissen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Lagen skall tillämpas första gången

- såvitt avser 2 kap., 3 kap. 3 § samt 4 kap. 2 och 5 §§ vid 2003 års taxering,
- såvitt avser skyldigheten att lämna kontrolluppgift enligt 12 kap. 1 § om betalningar till och från utlandet för andra juridiska personer än dödsbon vid 2004 års taxering,
- såvitt avser kravet i 12 kap. 2 och 3 §§ att redovisa mottagarens utländska skatteregistreringsnummer i kontrolluppgiften vid 2005 års taxering, och
- i övrigt vid 2002 års taxering.

I den omfattningen bestämmelserna innebär en utvidgning av kontrolluppgiftsskyldigheten skall de dock inte tillämpas förrän vid 2003 års taxering. Kontrolluppgift enligt 10 kap. 1 § om avyttring av andelar i ett utländskt fondföretag skall dock lämnas redan vid 2002 års taxering.

2. Lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall upphöra att gälla vid utgången av december 2001. Bestämmelserna i 2 kap. 2, 4–9, 11–13 och 28 §§ samt 3 kap. 28 § skall dock tillämpas vid 2002 och tidigare års taxeringar. I övrigt skall lagen tillämpas vid 2001 och tidigare års taxeringar.

3. Bestämmelsen i 2 kap. 7 § 7 skall endast tillämpas när beskattningsåret påbörjats den 1 januari 2002 eller senare.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

dels att 14 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 14 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §¹

För filialens bokföring och revision gäller, utöver vad som föreskrivits i 11–13 §§, i tillämpliga delar detsamma som för ett svenskt företag av motsvarande slag.

Skyldighet att upprätta årsredovisning gäller inte om företaget lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och

1. har en rättslig form som är jämförbar med aktiebolaget,

2. är ett kreditinstitut eller värdepappersbolag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, eller

3. är ett försäkringsföretag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Om filialen är skyldig att avsluta den löpande bokföringen men till följd av bestämmelsen i andra stycket inte upprättar någon årsredovisning, skall den i stället upprätta ett årsbokslut *enligt bestämmelserna i bokföringslagen (1999:1078)*.

Om filialen är skyldig att avsluta den löpande bokföringen men till följd av bestämmelsen i andra stycket inte upprättar någon årsredovisning, skall den i stället upprätta ett årsbokslut. *För årsbokslutet tillämpas*

1. i filial till företag som avses i andra stycket 1, bestämmelserna i 6 kap. 4–11 §§ bokföringslagen (1999:1078),

2. i filial till företag som avses i andra stycket 2, bestämmelserna i 2 kap. och 3–5 kap. lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, med undantag för hänvisningen till 3 kap. 5 § årsredovisningslagen (1995:1554), och

3. i filial till företag som avses i andra stycket 3, bestämmelserna i

¹ Senaste lydelse 1999:1100.

2 kap. 2 § och 3–5 kap. lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, med undantag för hänvisningen till 3 kap. 5 § årsredovisningslagen.

14 b §

Bestämmelserna i 11,12, 14 och 14 a §§ om bokföring och revision gäller även för verksamhet avseende skadeförsäkring som bedrivs i Sverige av en utländsk försäkringsgivare genom en sådan generalagent eller generalrepresentation som avses i 1 kap. 9 respektive 12 §§ lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige under förutsättning att verksamheten utgör ett sådant fast driftställe som avses i 2 kap. 29 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Vid tillämpning av bestämmelsen i första stycket skall

1. det bortses från 1 kap. 2 § första stycket första meningen lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige,

2. verksamheten anses som en filial om inte annat följer av tredje stycket,

3. försäkringsgivaren, oberoende av det faktiska förhållandet, anses lyda under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och uppfylla villkoren i 14 § andra stycket 1 och 3,

4. den som är företrädare för verksamheten enligt 1 kap. 8 § andra stycket lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige eller som på motsvarande sätt företräder återförsäkringsrörelse anses som verkställande direktör.

När skadeförsäkringsföretag som anges i 39 kap. 2 § tredje stycket inkomstskattelagen bedriver verksamhet genom generalrepresentation skall vid tillämpning-

en av bestämmelserna i 11,12, 14 och 14 a §§ verksamheten anses utgöra en självständig filial i förhållande till ett annat skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet genom samma generalrepresentation.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Äldre bestämmelser tillämpas på räkenskapsår som påbörjats före ikraftträdandet.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 10 september 1998 att tillkalla en särskild utredare med huvudsakligt uppdrag att dels se över företagsskattefrågor i samband med omstruktureringar av företag (dir. 1998:55) som en fortsättning på det arbete som genomfördes av 1992 års Företagsskatteutredning, dels göra en översyn av reglerna om svenska företags möjligheter att skattefritt ta emot utdelning på andelar i utländska juridiska personer (dir. 1998:74). Inom ramen för det senare utredningsdirektivet gavs utredaren även ett uppdrag att analysera om det är möjligt och lämpligt att övergå till konventionell beskattning av utländska skadeförsäkringsföretag. Utredningarna – 1998 års Företagsskatteutredningar – lämnade i februari 2001 det gemensamma betänkandet Utdelningar och kapitalvinster på företagsägda andelar (SOU 2001:11). I betänkandet föreslås bl.a. att beskattningen av kapitalvinster på näringsbetingade andelar avskaffas. Eftersom en sådan förändring av skattebestämmelserna kan ge upphov till oönskade skatteplaneringsåtgärder i form av s.k. ränteavdragsarbitrage, föreslår utredningen även nya och utvidgade regler för beskattning av s.k. CFC-bolag (controlled foreign company) med främsta syfte att motverka ränteavdragsarbitrage och även i övrigt motverka att den svenska bolagsskattebasen urholkas. Dessutom lämnades ett förslag om att utländska skadeförsäkringsföretag med fasta driftställen i Sverige skall beskattas enligt en konventionell metod för den svenska rörelsens resultat.

Betänkandet har remissbehandlats och förslaget om att undanta både utdelningar och kapitalvinster på näringsbetingade andelar från beskattning har i huvudsak mottagits positivt av remissinstanserna. På andra väsentliga punkter har dock framförts omfattande och bitvis hård kritik. En sammanställning över remissyttrandena finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (dnr. Fi 2001/709).

Beträffande den del av utredningsförslaget som avser beskattningen av utländska skadeförsäkringsföretag finns inte några skäl att avvakta med en förändring av reglerna. Så gott som samtliga remissinstanser som yttrat sig över förslaget har tillstyrkt att förslaget läggs till grund för lagstiftning. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 1*. En sammanfattning av utredningsförslaget finns i *bilaga 2* och betänkandets lagförslag i *bilaga 3*. I det följande föreslår regeringen en övergång från schablonbeskattning till beskattning enligt konventionell metod för utländska skadeförsäkringsföretag. Förslaget motsvarar i huvudsak utredningsförslaget.

4 Bakgrund

4.1 Näringsrättslig reglering

Bestämmelser om utländska skadeförsäkringsföretags rätt att bedriva verksamhet i Sverige finns i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige (LUFV). I LUFV skiljer man mellan *EES-försäkringsgivare* och *försäkringsgivare från tredje land*. Med EES-försäkringsgivare avses utländsk försäkringsgivare vars hemstat hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och vars verksamhet inom EES står under finansiell tillsyn endast av den behöriga myndigheten i hemstaten (1 kap. 5 § första stycket 1 LUFV).

Med försäkringsgivare från tredje land avses annan utländsk försäkringsgivare än EES-försäkringsgivare som enligt sin hemstats lag är en juridisk person (1 kap. 5 § första stycket 2 LUFV). Enligt 1 kap. 2 § LUFV gäller lagen inte återförsäkringsrörelse. Den gäller inte heller för en EES-försäkringsgivare som deltar i koassuransverksamhet (sambförsäkring) från ett utländskt driftställe i annan egenskap än ledande försäkringsgivare, om verksamheten avser vissa stora risker. I fråga om trafikförsäkring gäller LUFV om inte annat följer av trafikskadelagen (1975:1410).

Försäkringsföretag med säte i Schweiz får efter särskilt tillstånd av Finansinspektionen (FI) bedriva skadeförsäkringsrörelse i Sverige genom generalagent eller filial (1 § förordningen (1996:222) om schweiziska försäkringsföretags skadeförsäkringsverksamhet i Sverige).

Försäkringsverksamhet som bedrivs i form av en filial till ett utländskt företag omfattas såväl av LUFV som av lagen (1992:160) om utländska filialer m.m., filiallagen, (1 kap. 10 § andra stycket LUFV, jfr. 3 § 4 filiallagen). Generalagenter och generalrepresentationer omfattas däremot inte av filiallagen. Enligt filiallagen gäller bl.a. att filialen skall ha en egen bokföring som är skild från det utländska företags bokföring i övrigt.

Enligt 1 kap. 9 § första stycket LUFV avses med *generalagent* en fysisk eller juridisk person som har till uppgift att leda och sköta en utländsk försäkringsgivares försäkringsrörelse i Sverige. Av 1 kap. 9 § tredje stycket LUFV framgår att en generalagent skall ha fullmakt att ingå för försäkringsgivaren bindande rättshandlingar med tredje man samt att ta emot stämning för den utländska försäkringsgivaren och själv eller genom annan tala och svara för denne.

En *försäkringsammanslutning* är enligt 1 kap. 11 § LUFV en sammanslutning av fysiska eller juridiska personer som utan solidariskt ansvar meddelar försäkringar. Lloyd's i London är ett exempel på en försäkringsammanslutning. Vid tillämpning av LUFV skall samtliga medlemmar i sammanslutningen som grupp anses som försäkringsgivare. Enligt 1 kap. 12 § första stycket LUFV avses med *generalrepresentation* en utländsk försäkringsammanslutnings representation i Sverige. Representationen skall förestås av ett ombud som ansvarar för den verksamhet som försäkringsgivare i sammanslutningen driver.

4.2 Gällande skatteregler

Utländska skadeförsäkringsföretag som driver försäkringsrörelse från fast driftställe i Sverige schablonbeskattas. Svenska skadeförsäkringsföretag beskattas däremot enligt en konventionell metod. Schablonbeskattningen innebär att överskottet av försäkringsverksamheten anses utgöra två procent av företagets premieinkomst av den försäkringsrörelse som bedrivs i Sverige, 39 kap. 10 § inkomstskattelagen (1999:1229), IL. Schablonbeskattningen har gällt sedan den numera upphävda kommunal-skattelagens tillkomst år 1928.

Syftet med schablonbeskattningen är att företagen skall träffas av en beskattning som i princip motsvarar den som svenska skadeförsäkringsföretag träffas av. Till grund för beskattningsnivån ligger en jämförelse med lönsamhetsnivån i de svenska försäkringsföretag som bedriver en likartad verksamhet (se prop. 1973:51, s. 11), vilket medför att en översyn av nivån måste ske med vissa mellanrum. Procentsatserna har i enlighet härmed justerats ett antal gånger, senast år 1985. Att märka är att ett utländskt skadeförsäkringsföretag med hemvist i en stat med vilken Sverige har ett skatteavtal innehållande en ickediskrimineringsbestämelse numera har möjlighet att, med stöd av ett avgörande från Regeringsrätten (RÅ 1999 ref. 58), begära att bli konventionellt beskattat om företaget skulle finna detta förmånligare.

Reglerna om schablonbeskattning av de utländska skadeförsäkringsföretagen har ifrågasatts allt mer, bl.a. ur gemenskapsrättsliga aspekter. 1998 års Företagsskatteutredningar fick därför i uppdrag att utreda frågan om en övergång till konventionell beskattningsmetod för dessa företag. Utredaren pekar på flera problemområden som motiverar att schablonbeskattningen avskaffas och föreslår att den ersätts med en konventionell beskattningsmetod (SOU 2001:11, s. 277 ff.). Som en konsekvens av bytet av beskattningsmetod föreslår utredaren även nya redovisningsregler för verksamhet som bedrivs genom generalagent och generalrepresentation, förändrade regler om uppgiftsskyldighet vid beskattningen för utländska skadeförsäkringsföretag samt särskilda värderingsregler för övergången till konventionell beskattning.

5 Överväganden och förslag

5.1 Beskattningen av utländska skadeförsäkringsföretag

Regeringens förslag: Verksamhet som ett utländskt skadeförsäkringsföretag bedriver från ett fast driftställe i Sverige skall beskattas enligt konventionell metod.

I bestämmelsen i 39 kap. 12 § IL om övertagande av hela försäkringsbestånd anges uttryckligen att bestämmelsens tillämpning förutsätter skattskyldighet i Sverige för såväl överlåtare som övertagare.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förutom vad gäller beskattningen av verksamhet som bedrivs genom generalrepresentation och klargörandet om skattskyldighetsvillkoret i 39 kap. 12 § IL.

Remissinstanserna: Så gott som samtliga remissinstanser som har yttrat sig i frågan, t.ex. *Riksskatteverket*, *Länsrätten i Stockholms län*, *Finansinspektionen*, *Sveriges försäkringsförbund*, *Föreningen auktoriserade revisorer FAR*. *Sveriges advokatsamfund* har tillstyrkt förslaget men menar också att utredningen inte har analyserat eller övervägt i vad mån en möjlighet till schablonbeskattning i någon form bör finnas kvar för verksamhet som bedrivs genom generalagent eller generalrepresentation. Enligt samfundet kan det mot bakgrund av skillnaden i företagsstruktur mellan å ena sidan filialer och verksamhet som bedrivs genom generalagent och generalrepresentation å den andra, finnas skäl som motiverar en bibehållen möjlighet till schablonbeskattning för verksamhet som bedrivs genom de sistnämnda företagskategorierna. Frågan, bör enligt samfundet, utredas särskilt och i avvaktan på resultatet av en sådan utredning bör verksamhet som bedrivs genom generalagent eller generalrepresentation ha kvar en möjlighet till schablonbeskattning. Ombudet för den svenska generalrepresentationen för *Lloyd's* menar bl.a. att utredningsförslaget kan ge upphov till ett oacceptabelt beskattningsresultat för de försäkringsgivande s.k. *Lloyd's* syndikat som är verksamma i Sverige och att de speciella redovisningsregler som tillämpas inom *Lloyd's* organisation leder till problem.

Skälen för regeringens förslag: Schablonbeskattningen av verksamhet som bedrivs av utländska skadeförsäkringsföretag från fasta driftställen i Sverige utgår från att de skattemässiga förutsättningarna för svenska och utländska skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet här skall vara likartade. I praktiken kan emellertid beskattningskonsekvenserna bli mer eller mindre olika för enskilda företag. Skillnaden mellan schablonbeskattning och konventionell beskattning kan för ett enskilt företag även variera från tid till annan beroende på vilken fas av verksamheten företaget befinner sig i eller på för perioden ställda ersättningskrav. Detta gäller även om nivån på schablonen fortlöpande justeras med hänsyn till förändringar i branschens lönsamhet.

En annan frågeställning rör schablonbeskattningens förenlighet med de skatteavtal för att förhindra dubbelbeskattning som Sverige har ingått

med andra stater. Som exempel kan nämnas att Regeringsrätten i ett överklagat förhandsbesked funnit att schablonbeskattningen strider mot medborgarskapsregeln i det nordiska dubbelbeskattningsavtalet (RÅ 1999 ref. 58).

Även ur gemenskapsrättslig synvinkel har det funnits anledning att känna tveksamhet beträffande schablonbeskattningen. Skillnaden i beskattningsregler mellan svenska och utländska skadeförsäkringsföretag kan påverka konkurrenssituationen för företagen och kan därigenom komma att stå i strid med gemenskapsrättens statsstödsregler. Regelverket har därför uppmärksammats av Europeiska kommissionen som i sin bedömning av de svenska reglerna funnit att skillnaden i beskattningsmetod mellan inhemska och utländska företag utgör ett otillåtet driftsstöd som inte omfattas av undantagen i EG-fördraget och att stödet inte är förenligt med den gemensamma marknaden. Kommissionen föreslår att schablonbeskattningen avskaffas senast den 1 januari 2002 (Kommissionens skrivelse den 11 juli 2001 med bedömning och förslag till lämpliga åtgärder). Även förenligheten med gemenskapsrättens bestämmelser om fri etableringsrätt har aktualiserats. 1998 års Företagsskatteutredningar drar i betänkandet slutsatsen att schablonbeskattningen sannolikt strider mot den fria etableringsrätten (SOU 2001:11, s. 277).

Frågan har även aktualiserats om beskattningen av utländska skadeförsäkringsföretag utgör s.k. skadlig skattekonkurrens. Schablonbeskattningen har behandlats i EU:s uppförandekodsgrupp för företagsbeskattning, den s.k. Primarologruppen, som dock inte funnit att de svenska reglerna utgör en skadlig åtgärd. Inom det arbete som bedrivs inom OECD för att motverka skadlig skattekonkurrens har emellertid en annan bedömning gjorts. I rapporten "Towards Global Tax Co-operation" (2000) har OECD tagit upp den svenska schablonbeskattningen av utländska skadeförsäkringsföretag som en sådan skatteregim som eventuellt kan anses innefatta skadlig skattekonkurrens.

Som framgått av redogörelsen är det av flera skäl inte möjligt eller önskvärt att bibehålla schablonbeskattningen för utländska skadeförsäkringsföretag. Att införa schablonbeskattning även för svenska skadeförsäkringsföretag utgör givetvis inte något alternativ vilket också framhållits i utredningsbetänkandet. Sammanfattningsvis står det därför klart att schablonbeskattningen bör avskaffas och att verksamhet som utländska skadeförsäkringsföretag bedriver från ett fast driftställe i Sverige bör beskattas enligt konventionell metod på samma sätt som verksamhet hos svenska skadeförsäkringsföretag.

Regeringens förslag föranleder ändring i 39 kap. 6 § IL och att 10 § samma kapitel utgår. Förslaget föranleder vidare att 23 kap. 4 §, 37 kap. 9 § och 38 kap. 3 § IL skall ändras för att även utländska skadeförsäkringsföretag skall anses utgöra företag vid tillämpning av bestämmelserna i dessa kapitel.

Övertagande av hela försäkringsbestånd

Enligt bestämmelsen i 39 kap. 12 § IL gäller följande. Om ett försäkringsföretags hela försäkringsbestånd tas över av ett annat försäkringsföretag, skall det överlåtande företaget inte ta upp någon inkomst eller dra av någon utgift på grund av överlåtelsen. Det övertagande företaget in-

träder i det överlåtande företags skattemässiga situation. Bestämmelsen fanns tidigare i 2 § 4 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, SIL, och innehöll fram t.o.m. 1998 en hänvisning till vissa regler om fusioner. Reglerna ändrades 1998 genom en utvidgning av kontinuitetsreglerna (SOU 1998:1, prop. 1998/99:15, bet 1998/99:SkU5, SFS 1998:1606). Så länge bestämmelsen återfanns i 2 § 4 mom. SIL torde det inte ha funnits något tvivel om att regelns tillämpning förutsatte att överlåtande och övertagande företag var skattskyldiga i Sverige. Under beredningen av utredningens förslag har frågan uppkommit om bestämmelsens ordalydelse och nuvarande placering i 39 kap. IL kan ge upphov till tveksamhet beträffande villkoret om parternas skattskyldighet.

Med den nuvarande utformningen kan kravet på den överlåtandes och övertagandes skattskyldighet i Sverige endast utläsas indirekt av lagtexten. För att undvika eventuella missförstånd bör detta uttryckligen framgå av lagtexten. Bestämmelsen i 39 kap. 12 § IL om övertagande av hela försäkringsbestånd föreslås därför uttryckligen endast bli tillämplig om, dels det överlåtande företaget omedelbart före överlåtelsen är skattskyldigt i Sverige för inkomst av åtminstone en del av den verksamhet som det överlåtna försäkringsbeståndet hänför sig till, dels det övertagande företaget omedelbart efter överlåtelsen är skattskyldigt i Sverige för inkomst av sådan verksamhet som det överlåtande företaget beskattats för. För överlåtare och övertagare skall vidare gälla att inkomsten inte får vara helt respektive helt eller delvis undantagen från beskattning på grund av ett avtal om undvikande av dubbelbeskattning. Bestämmelsen bör utformas med förebild i bestämmelsen i 37 och 38 kap. om fusioner och fissioner respektive verksamhetsöverlåtelser där motsvarande villkor om skattskyldighet i Sverige ställs upp.

Verksamhet som bedrivs genom generalagent eller generalrepresentation

Sveriges advokatsamfund menar att det tills vidare bör finnas kvar en möjlighet för verksamhet som bedrivs genom generalagent eller generalrepresentation att använda sig av schablonbeskattning. Man menar att frågan om beskattningsform för dessa företag inte är tillräckligt analyserad och framhåller särskilt generalrepresentationens särdrag.

Som framgått tidigare är det nödvändigt att avskaffa schablonbeskattningen, bl.a. på grund av Sveriges åtaganden enligt EG-fördraget. Att tillämpa en ordning där endast vissa av de utländska försäkringsgivarna ges valmöjlighet att tillämpa antingen schablon- eller konventionell beskattning utgör givetvis inte heller ett acceptabelt alternativ. Utländska försäkringsgivares verksamhet som bedrivs genom generalagent liknar i mångt och mycket verksamhet bedriven genom etablering genom filial och något hinder mot att beskatta denna verksamhet efter samma konventionella metod som föreslås för filialer har inte framkommit.

Det har särskilt ifrågasatts om det är lämpligt att införa konventionell beskattning för verksamhet som bedrivs genom en utländsk försäkringsammanslutnings s.k. *generalrepresentation*. En *försäkringssammanslutning* är enligt 1 kap. 11 § LUFV en sammanslutning av fysiska eller juridiska personer som utan solidariskt ansvar meddelar försäkringar. Begreppet avser alltså främst den typ av sammanslutningar som är organiserade som försäkringsbörser där fysiska och juridiska personer samman-

slutna i syndikat bedriver försäkringsverksamhet utan solidariskt ansvar. Lloyd's i London är ett exempel på en sådan försäkringssammanslutning. Vid tillämpning av LUFV skall samtliga medlemmar i sammanslutningen som grupp anses som försäkringsgivare. Försäkringsgivare i en försäkringssammanslutning från ett EES-land som avser att bedriva försäkringsrörelse från en etablering här i landet skall enligt 1 kap. 12 § LUFV etablera verksamheten här genom en generalrepresentation. Generalrepresentationen har inte möjlighet att meddela några försäkringar men skall svara för försäkringsgivarens verksamhet i övrigt här i landet (prop. 1997/98:141, s. 99). Representationen skall enligt bestämmelsen förestås av ett ombud som ansvarar för den verksamhet som försäkringsgivarna i sammanslutningen bedriver i Sverige. Ombudets ansvar för verksamheten här i landet kan jämföras med det ansvar som verkställande direktören eller en styrelseledamot i ett svenskt försäkringsbolag har för bolagets verksamhet, trots att ombudet inte är involverat i den verksamhet som drivs inom sammanslutningen (a.a. s. 100). Ombudet skall även representera försäkringsgivarna i sammanslutningen i alla de rättsförhållanden som föranleds av deras verksamhet i Sverige. Försäkringsgivarna skall därför utfärda fullmakt för ombudet att vid tvister som rör ingångna försäkringsavtal ingå för försäkringsgivarna bindande rättshandlingar och att för deras räkning, ta emot stämning samt själv eller genom annan tala och svara för dem.

Ombudet för den för närvarande i landet enda verksamma generalrepresentationen – representerande försäkringssammanslutningen Lloyd's – har således inte möjlighet att ingå försäkringsavtal. Detta görs i stället av olika syndikat vars medlemmar även är medlemmar i försäkringssammanslutningen. Syndikaten är inte juridiska personer som kan förvärva rättigheter eller ådra sig skyldigheter i den försäkringsrörelse som bedrivs på uppdrag av medlemmarna i syndikatet. Varje syndikat har dock sin egen förvaltning och administration (jfr SOU 1992:5, s. 108).

Utländska försäkringssammanslutningar är till sin natur speciella associationsformer. Det gäller i synnerhet de säregna verksamhetsformer som praktiseras inom Lloyd's. Med tanke på verksamhetsformen är det givetvis inte oproblematiskt att inordna verksamhet som bedrivs genom en försäkringssammanslutnings generalrepresentation i de särskilda skatte- och redovisningsregler som gäller för svenska skadeförsäkringsföretag.

Generella regler måste så långt möjligt vara utgångspunkten för beskattningen av utländska skadeförsäkringsföretag även om en begränsad anpassning av regelverket till olika verksamhetsformer kan vara nödvändig. I praktiken behöver inte de föreslagna skatte- och redovisningsreglerna leda till större svårigheter i rättstillämpningen än de som kan uppkomma för andra typer av etableringar, t.ex. filialer till utländska skadeförsäkringsföretag. Svårigheterna bör därför inte överdrivas även om regeringen är medveten om att den verksamhetsform som Lloyd's representerar ger upphov till särskilda frågeställningar för tillämparen. I sammanhanget finns dock anledning att peka på att skatteplikten och redovisningsskyldigheten är begränsad till fall när verksamhet som bedrivs genom generalrepresentationen bedrivs från ett fast driftsställe här i landet. Från ombudet för Lloyd's generalrepresentation har även anförts att Lloyd's tillämpar en redovisningsmetod som innebär tre års eftersläpning. Syndikatens slutgiltiga resultat fastställs därför med tre års efter-

släpning. Detta förhållande är dock möjligt att beakta inom det svenska beskattningsförfarandet. I den mån det slutgiltiga resultatet för den svenska verksamheten förändras i förhållande till vad som redovisats i självdeklarationen kan taxeringsbeslutet ändras, eftersom det finns möjlighet för skattskyldiga att inom fem år efter taxeringsårets utgång begära omprövning eller överklaga beslutet om taxering (4 kap. 13 § och 6 kap. 3 § taxeringslagen (1990:324)).

Ombudet för Lloyd's menar även att utredningsförslaget måste uppfattas så att de försäkringsgivande syndikatens individuella rörelseresultat skall sammanläggas vid redovisningen och beskattningen. Mot bakgrund av att de försäkringsgivande syndikaten inom sammanslutningen är från varandra ekonomiskt fristående och konkurrerande enheter menar ombudet att en beskattning utifrån syndikatens sammanlagda resultat leder till ett oacceptabelt resultat; i det fall syndikatens svenska verksamhet sammantaget ger vinst utlöses beskattning för syndikatgruppen och ett syndikat som redovisat förlust skulle i detta fall tvingas betala skatt trots förlustresultatet. I den motsatta situationen när den sammantagna verksamheten går med förlust kan ett enskilt vinstgivande syndikat undgå beskattning. Från Lloyd's sida har även gjorts gällande att en sammanläggning av syndikatens redovisningar skulle kunna leda till att ekonomiska och affärsmässiga förhållanden röjs på ett sätt som skulle kunna vara till skada för ett eller flera syndikat.

Regeringen delar uppfattningen att det inte är acceptabelt att beskatta de i landet verksamma syndikaten som kollektiv med ett gemensamt årsbokslut som grund eftersom syndikaten utgör skilda ekonomiska enheter som inte är i ekonomisk intressegemenskap med varandra. Tvärtom får de i många frågor förutsättas ha motstående och konkurrerande intressen. Dessutom leder en beskattning av det slag som beskrivits med största sannolikhet till ett materiellt felaktigt resultat. Beskattningen bör därför avse de enskilda syndikatens svenska verksamhet och grundas på ett årsbokslut som avser det enskilda syndikatets verksamhet under förutsättning att verksamheten bedrivs från ett fast driftställe här i landet. Den omständigheten att syndikaten inte kan anses utgöra utländska juridiska personer i inkomstskattelagens mening bör inte förhindra att beskattningen avser syndikatet som sådant i stället för de enskilda medlemmarna. Syndikaten företer i vissa avseenden likheter med utländska värdepappersfonder, som numera är begränsat skattskyldiga utan att dessa anses uppfylla kriterierna för en utländsk juridisk person som uppställs i 6 kap. 8 § IL (jfr 6 kap. 10 a och 16 a §§ IL). Stöd för att införa en subjektbeskattning av syndikaten kan hämtas i vissa av de överväganden som ligger till grund för den nyligen införda beskattningen av utländska värdepappersfonder (bet. 2000/01:SkU9). För syndikaten bör dock gälla att inkomstskattelagens bestämmelser om utländska juridiska personer bör vara tillämpliga. Dessa kommer därmed att betraktas som begränsat skattskyldiga enligt 6 kap. 7 § IL och omfattas då av de allmänna reglerna om innebörden av begränsad skattskyldighet i 6 kap. 11 § IL. Eftersom det inte framstår som lämpligt att använda sig av ord som syndikat eller konsortie i inkomstskattelagens bestämmelser bör den aktuella verksamhetsformen i beskattningshänseende beskrivas som ett *utländskt skadeförsäkringsföretag som inte är en utländsk juridisk person*. Med hänsyn till vad som anförts och mot bakgrund av de förpliktelser som

följer av Sveriges anslutning till den Europeiska Gemenskapen finns det enligt regeringens mening inte några bärande skäl mot att införa en konventionell beskattning som grundas på skilda årsbokslut avseende de olika verksamheter som bedrivs inom en och samma generalrepresentation.

Förslaget om att inkomstskattelagens bestämmelser om utländska juridiska personer skall tillämpas också på utländska skadeförsäkringsföretag som inte är en utländska juridiska personer föranleder ett tillägg till femte stycket i 2 kap. 3 § IL och ett nytt tredje stycke i 6 kap. 8 § IL. Att dessa företag omfattas av inkomstskattelagens bestämmelser om skadeförsäkringsföretag framgår av ett nytt tredje stycke i 39 kap. 2 § IL. Bestämmelserna om utländska juridiska personer skall tillämpas på det aktuella subjektet men eftersom kriterierna för att vara ett utländskt bolag enligt 6 kap. 9 § IL inte är uppfyllda är det bestämmelserna rörande andra juridiska personer än utländska bolag som blir aktuella.

5.2 Redovisningsfrågor vid en övergång till konventionell beskattning

Regeringens förslag: Bestämmelserna i filiallagen om bokföring och revision skall tillämpas på verksamhet som bedrivs genom generalagent eller generalrepresentation, om verksamheten avser skadeförsäkring och bedrivs från ett fast driftsställe i Sverige.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förutom vissa bestämmelser rörande redovisningen av verksamhet som bedrivs genom generalrepresentation.

Remissinstanserna: Redovisningsfrågorna har inte kommenterats av remissinstanserna men i skrivelsen från ombudet för Lloyd's generalrepresentation anförs bl.a. att de speciella redovisningsregler som tillämpas inom Lloyd's leder till svårigheter att redovisa ett resultat som kan ligga till grund för en konventionell beskattning eftersom resultatet fastställs med tre års eftersläpning samt att det framstår som otympligt att ombudet för generalrepresentationen skall ansvara för redovisningen eftersom syndikatens svenska representanter har företrädare med insyn och ansvar för verksamheten.

Skälen för regeringens förslag: Filialer till försäkringsföretag i tredje land (inklusive Schweiz) skall enligt gällande regler ha en egen bokföring samt upprätta årsredovisning. De skall vidare följa svensk försäkringslagstiftning och föreskrifter från Finansinspektionen på samma sätt som svenska försäkringsgivare. Även filialer till EES-försäkringsgivare skall ha en egen bokföring men behöver inte upprätta årsredovisning. Om en sådan filial är skyldig att avsluta den löpande bokföringen, skall den dock enligt 14 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. (filiallagen) upprätta årsbokslut enligt bestämmelserna i bokföringslagen (1999:1078). Finansinspektionen har med stöd av 14 a § filiallagen lämnat föreskrifter av innebörd att filialer till EES-försäkringsgivare skall upprätta resultat- och balansräkningar enligt samma regler som gäller för svenska skadeförsäkringsföretag (FFFS 2000:22). I fråga om filialer finns det således regler som innebär att det skall finnas en redovisning

som kan utgöra grunden för en taxering enligt konventionell metod. En verksamhet som bedrivs genom generalagent eller generalrepresentation omfattas däremot inte av bestämmelserna i filiallagen. Dessa verksamheter har därför inte någon extern redovisningsskyldighet utöver den gentemot Finansinspektionen som regleras i vissa bestämmelser i LUFV. Genom förslaget om konventionell beskattning uppkommer därför ett behov av att bestämmelserna om bokföring och revision som gäller för filialer till utländska försäkringsgivare även skall tillämpas på skadeförsäkringsverksamhet som bedrivs från ett fast driftställe i Sverige genom generalagent eller generalrepresentation.

Den konventionella beskattningsmetod som föreslås förutsätter redovisningsskyldighet och upprättande av årsbokslut. Mot bakgrund av den tveksamhet till utredningsförslaget som framförts finns det anledning att framhålla följande. Som nämnts i avsnitt 5.1 har det inte framkommit några hinder mot att införa en konventionell beskattning och redovisningsskyldighet i enlighet med utredningsförslaget avseende verksamhet som bedrivs genom generalagent.

Beträffande verksamhet som bedrivs genom generalrepresentation bör följande framhållas. Införandet av systemet med generalrepresentation företrädd av ett ombud förutsatte att det fanns garantier för att den verksamhet som försäkringsgivarna i sammanslutningen bedriver i landet blir korrekt redovisad och att det går att beräkna hur stora förpliktelser som försäkringsgivarna i sammanslutningen har till följd av svenska försäkringsaffärer (jfr prop. 1992/93:257, s. 136). Även sedan bestämmelserna om hemlandstillsyn genomförts skall Finansinspektionen vid behov kunna granska försäkringsavtal som hänförs till den svenska verksamheten och att de svenska regler som gäller för verksamheten följs (jfr 1994/95:184, s. 229). Ombudet för generalrepresentationen borde därför med stöd av bestämmelserna i LUFV redan i dag ha en skyldighet att föra en förteckning över vilka affärer som är att hänföra till sammanslutningens verksamhet här i landet. Nuvarande regler rörande ombudets ansvar och funktion jämte de allmänna reglerna rörande förutsättningarna för sekundäretableringar, t.ex. om försäkringsgivarens skyldighet enligt 3 kap. 3 § LUFV att lämna upplysningar om sekundäretableringen till Finansinspektionen, kan ses mot bakgrund av det sagda.

Som den som svarar för försäkringsgivarens verksamhet i Sverige måste ombudet också, t.ex. i en civilprocess, kunna få fram detaljerade uppgifter om försäkringsavtalen, t.ex. om inbetalda premier och utbetalda skadeersättningar. Eftersom ombudet för generalrepresentationen enligt reglerna i LUFV förutsätts ha tillgång till eller i vart fall förutsätts kunna få tillgång till relevanta uppgifter rörande de enskilda försäkringsavtal som hänförs till de olika försäkringsgivarnas – för Lloyd's del syndikatens – svenska verksamhet, bör verksamhetsformen i sig inte möta några avgörande hinder mot att ombudet skall kunna upprätta ett årsbokslut för varje försäkringsgivande syndikats verksamhet – om och i den mån verksamheten bedrivs från fast driftställe enligt 2 kap. 29 § IL – med tillämpning av de föreslagna reglerna, t.ex. beräkningen av de avsättningar som behövs till följd av åtaganden enligt de ingångna försäkringsavtalen (försäkringstekniska avsättningar). Även om bedömningssvårigheter kan uppkomma i fråga om vilka kostnader som belöper sig på verksamheterna, t.ex. i fråga om anskaffningsverksamhet och skadere-

glering, är svårigheterna i princip inte annorlunda än för sekundäretableringar genom filial eller generalagent. Sådana frågor bör kunna avgöras av rättstillämpningen inom ramen för vad god redovisningssed föreskriver eller vid behov genom regler i Finansinspektionens redovisningsföreskrifter. Härtill kommer att förslaget – under förutsättning att verksamheten bedrivs från ett fast driftställe – innebär en skyldighet att avgränsa den svenska verksamheten från sammanslutningens övriga verksamhet och att som underlag för årsbokslutet upprätta en löpande bokföring för de affärshändelser som berör den svenska verksamheten. Den komplikation som ombudet för Lloyd's framfört beträffande redovisningen har även berörts tidigare i avsnitt 5.1.

Konstruktionen med verksamhet genom generalrepresentation och med ett ombud som ansvarar för verksamheten innebär att det först och främst är ombudet för generalrepresentationen som gentemot myndigheterna har att svara för verksamheten, t.ex. genom att kunna lämna upplysningar om försäkringsverksamheten. Att märka är att nuvarande regler i LUFV utgår från att ombudets ansvar motsvarar det ansvar som en verkställande direktör eller styrelseledamot har för verksamheten i ett svenskt skadeförsäkringsföretag. Den omständigheten att de syndikat som verkar inom sammanslutningen kan ha egna representanter i Sverige – för Lloyd's del har syndikaten s.k. coverholders i Sverige – ändrar inte på detta förhållande. För att säkerställa att redovisningsskyldigheten fullgörs bör det därför ankomma på ombudet för generalrepresentationen att tillse att årsbokslut upprättas. Eftersom det synes ha varit möjligt att tillämpa reglerna i LUFV på verksamhet som bedrivs genom generalrepresentation finns det inte skäl till annan bedömning än att det är möjligt att genom ombudet som den ytterst ansvarige upprätta årsbokslut för respektive syndikat (utländska skadeförsäkringsföretag) avseende verksamhet som bedrivs genom generalrepresentationen och som bedrivs från fast driftställe i Sverige.

Utredningen har föreslagit att regler om bl.a. redovisningsskyldighet för verksamhet som bedrivs genom generalagent och generalrepresentation tas in i en ny paragraf i filiallagen, och att bestämmelserna i 11–14 a §§ samma lag med viss inskränkning skall tillämpas på verksamhet som bedrivs genom generalagent som anges i 1 kap. 9 § LUFV, eller generalrepresentation som anges i 1 kap. 12 § samma lag under förutsättning att verksamheten bedrivs från ett fast driftställe som avses i 2 kap. 29 § IL.

För att få enhetligare och enklare regler samt underlätta infogandet av verksamhet som bedrivs genom generalrepresentation, anser dock regeringen att utredningens förslag bör modifieras i vissa delar. I den nya paragrafen bör därför anges att bestämmelserna i 11, 12, 14 och 14 a §§ filiallagen skall tillämpas, med de inskränkningar som utredningen föreslagit jämte ytterligare en inskränkning som anges i paragrafens andra stycke tredje punkten. För att uppnå en bättre systematik i lagen bör paragrafen, till skillnad från vad utredningen föreslagit, placeras i omedelbar anslutning till de paragrafer i filiallagen som den hänvisar till och bör därför benämnas 14 b §.

Eftersom beskattning, i enlighet med vad som anförts i avsnitt 5.1, måste ske för vart och ett av de skadeförsäkringsföretag som verkar genom en och samma generalrepresentationen krävs att årsbokslut upprät-

tas för vart och ett av dessa företag som verkar i Sverige avseende den verksamhet som bedrivs från fast driftställe. Bestämmelserna i paragrafen har i förhållande till utredningsförslaget, såvitt avser redovisning av verksamhet som bedrivs genom generalrepresentation, därför modifierats för att möjliggöra en konventionell beskattning av verksamheten. Till bestämmelsen har därför fogats ett tredje stycke med innebörd att årsbokslut skall upprättas för vart och ett av de genom generalrepresentationen verksamma skadeförsäkringsföretagen.

Upprättande av årsbokslut

Som tidigare nämnts finns de närmare reglerna om innehållet i ett årsbokslut för filialer till utländska EES-försäkringsföretag intagna i Finansinspektionens redovisningsföreskrifter (se 1 kap. 1 § FFFS 2000:22). Tidigare följde detsamma av 14 § filiallagen jämfört med reglerna för finansiella företags årsbokslut i 11 b § i den numera upphävda bokföringslagen (1976:125), som i sin tur hänvisade till berörda regler i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL). I samband med införandet av den nya bokföringslagen (1999:1078) ersattes sistnämnda bestämmelser av en allmän bestämmelse i 14 § filiallagen om att EES-filialer skulle upprätta årsbokslutet enligt bestämmelserna i den nya bokföringslagen. Någon saklig ändring i förhållande till tidigare var dock inte åsyftad (jfr prop. 1998/99:130 s. 443 och SFS 1999:1100). Eftersom svenska finansiella företag numera alltid skall upprätta en årsredovisning saknas direkta bestämmelser i bokföringslagen om att ett årsbokslut skall kunna upprättas enligt ÅRFL. Enligt vad som inhämtats är detta också förklaringen till varför regler om finansiella EES-filialers årsbokslut tagits in i Finansinspektionens föreskrifter. Med hänsyn till förslaget om konventionell beskattning anser regeringen att det redan av lag bör framgå att filialer till EES-försäkringsföretag skall upprätta årsbokslut med tillämpning av vissa bestämmelser i ÅRFL. Bestämmelser om detta bör därför införas i 14 § filiallagen. Regeringens förslag skiljer sig i detta avseende från utredningsförslaget. För en konsekvent reglering bör motsvarande ändring göras i fråga om filialer till kreditinstitut och värdepappersbolag från EES, vilka för årsbokslutet skall tillämpa lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (jfr 1 kap. 1 § FFFS 2000:18).

5.3 Uppgiftsskyldighet m.m.

Regeringens förslag: Skyldigheten att lämna uppgifter enligt lagen (2001:000) om självdeklarationer och kontrolluppgifter skall fullgöras av ombudet för den generalrepresentation genom vilken ett utländskt skadeförsäkringsföretag som inte är en utländsk juridisk person bedriver verksamheten. Bestämmelsen om deklarationsskyldighet tillämpas endast om beskattningsåret har påbörjats den 1 januari 2002 och senare.

Ansvar för redovisning och betalning av skatt skall åvila ombudet för generalrepresentationen genom vilken företaget bedriver verksamheten.

Utredningens förslag motsvarar regeringens med den skillnaden att regeringens förslag om subjektbeskattning av utländska skadeförsäkringsföretag som inte är en utländsk juridisk person, dvs. försäkringssyndikat etc. som verkar genom en s.k. generalrepresentation, kräver tillägg och särreglering i lagen (2001:000) om självdeklarationer och kontrolluppgifter samt i skattebetalningslagen (1997:483).

Remissinstanserna har inte yttrat sig i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Förslagen om beskattning och redovisning för utländska skadeförsäkringsföretag ger beträffande verksamhet som bedrivs genom generalrepresentation upphov till vissa följdändringar i bestämmelserna om deklarationsskyldighet och betalningsansvar för skatt. För verksamhet som bedrivs genom filial och generalagent behövs inte någon ny reglering.

I dag regleras deklarationsskyldigheten i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, LSK. Regeringen har dock i en lagrådsremiss den 23 maj 2001 lagt fram förslag till en ny lag om självdeklarationer och kontrolluppgifter. Lagrådet har yttrat sig och regeringen avser lägga fram förslaget till en ny lag i en proposition under hösten. I förhållande till den lämnade lagrådsremissen kräver regeringens förslag om beskattning av verksamhet som bedrivs genom generalrepresentation ett tillägg. Förslaget föranleder även ett tillägg i skattebetalningslagen (1997:483). I det följande behandlas ändringsförslagen.

Uttrycket utländskt skadeförsäkringsföretag som inte är en utländsk juridisk person (se avsnitt 5.1) tar sikte på sådana försäkringsgivare i en försäkringssammanslutning från ett EES-land som i syndikatform bedriver försäkringsrörelse genom en s.k. generalrepresentation (1 kap. 12 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige, LUFV). Generalrepresentationen har inte möjlighet att meddela några försäkringar men skall svara för försäkringsgivarens verksamhet i övrigt här i landet (prop. 1997/98:141, s. 99). Som beskrivits i avsnitt 5.1 skall representationen förestås av ett ombud som ansvarar för den verksamhet som försäkringsgivarna i sammanslutningen bedriver i Sverige. Ansvar kan jämföras med det ansvar som verkställande direktören eller en styrelseledamot i ett svenskt försäkringsbolag har för bolagets verksamhet. Som en konsekvens av den funktion och det ansvar som ombudet för generalrepresentationen tilldelats genom bestämmelserna i LUFV och som även motiverat den föreslagna ändringen i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. (filiallagen) är det – vilket även utredningens för-

slag innebär – följdriktigt att se ombudet som den som har att se till att bl.a. deklarationsskyldigheten fullföljs. Förslaget föranleder ett tillägg till 2 kap. 7 § LSK i dess föreslagna nya lydelse.

Den nya lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter avses träda i kraft den 1 januari 2002 och tillämpas vad avser deklarationsskyldighet första gången vid 2003 års taxering. Den nuvarande lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter föreslås upphöra vid utgången av år 2001. Bestämmelserna om deklarationsskyldighet i bl.a. 2 kap. 7 § föreslås dock tillämpas vid 2002 och tidigare års taxeringar. Eftersom de nya reglerna i inkomstskattelagen och filiallagen föreslås bli tillämpliga på beskattningsår respektive räkenskapsår som börjar den 1 januari 2002 och senare måste ett tillägg göras till övergångsbestämmelserna till den nya LSK med innebörd att bestämmelsen om ombudets deklarationsskyldighet för skadeförsäkringsverksamhet som bedrivs genom generalrepresentation från fast driftställe i Sverige, endast skall tillämpas då beskattningsåret påbörjats den 1 januari 2002 och senare.

Av skattebetalningslagens (1997:483) hänvisning till bestämmelserna i lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter om ställföreträdares skyldighet att lämna bl.a. självdeklaration följer att ansvaret även gäller uppgifter som skall lämnas enligt skattebetalningslagen. Att skattebetalningslagens bestämmelser överhuvudtaget är tillämpliga på utländska skadeförsäkringsföretag som inte är utländska juridiska personer, följer av hänvisningen i 1 kap. 3 § skattebetalningslagen till 1 kap. 1 § taxeringslagen (1990:324) vilket innebär att begreppet skattskyldig har samma betydelse och tillämpningsområde i inkomstskattelagen och skattebetalningslagen. Utredningens förslag innebär att ombudet för generalrepresentationen i egenskap av ansvarig för verksamheten som bedrivs genom generalrepresentationen även skulle komma att omfattas av bestämmelserna i skattebetalningslagen om subsidiärt ansvar för skatt. Regeringens förslag om beskattning på syndikatnivå innebär i stället med nödvändighet ett primärt ansvar för ombudet på grund av att de olika syndikaten (skadeförsäkringsföretagen) som bedriver verksamhet genom generalrepresentationen inte utgör utländska juridiska personer. Med hänsyn till bl.a. de svårigheter som det innebär att beskatta dessa syndikat på medlemsnivå föreslås i avsnitt 5.1, att dessa medlemssammanslutningar subjektbeskattas för den verksamhet som bedrivs i Sverige från fast driftställe trots att de inte är utländska juridiska personer. Att rikta det primära ansvaret för betalningen av skatten mot syndikatet som sådant är av lätt insedda skäl inte möjligt. På grund av de skatteadministrativa svårigheter som föranlett förslaget om subjektbeskattning av syndikatet framstår det inte heller som meningsfullt att rikta det primära ansvaret för skatten mot de enskilda medlemmarna i syndikatet med ett subsidiärt ansvar för ombudet för generalrepresentationen. För att säkerställa en effektiv beskattning bör därför betalningsansvaret riktas mot ombudet för generalrepresentationen och en särreglering är därför nödvändig. Det föreslås att en särskild regel om redovisning- och betalningsansvar införs i en ny 23 kap. 3 c § i skattebetalningslagen.

5.4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Reglerna om konventionell beskattning för utländska skadeförsäkringsföretag föreslås träda i kraft den 1 januari 2002 och tillämpas på beskattningsår som börjar den 1 januari 2002 och senare. Äldre bestämmelser skall tillämpas på beskattningsår som påbörjats före ikraftträdandet.

Vid övergången till konventionell beskattning skall tillgångar och förpliktelser tas upp till marknadsvärden. Förpliktelser som avser ingångna försäkringsavtal skall dock beräknas enligt de grunder som gäller för beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Minskning av äldre avsättningar avseende sådana förpliktelser skall tas upp som intäkt.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förutom vissa redaktionella ändringar och förtydliganden rörande beskattningsår som påbörjats före ikraftträdandet.

Remissinstanserna har inte yttrat sig särskilt i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen delar utredningens och Europeiska kommissionens uppfattning att reglerna om schablonbeskattning för utländska skadeförsäkringsföretag skall avskaffas fr.o.m. den 1 januari 2002. Reglerna för inhemska skadeförsäkringsföretag blir fr.o.m. nämnda tidpunkt obligatoriska även för utländska motsvarigheter. Reglerna bör tillämpas på beskattningsår som börjar den 1 januari 2002 och senare. I det fall ett skadeförsäkringsföretag har räkenskapsår och därmed beskattningsår som påbörjats under 2001 och som avslutas under 2002 kommer dock de nya reglerna att kunna tillämpas först vid 2004 års taxering.

Skattemässiga ingångsvärden vid övergången till konventionell beskattning

Tillgångar hänförliga till schablonbeskattade utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige har inte något skattemässigt värde och inverkar inte på beskattningen här. Vid övergången till konventionell beskattning, dvs. vid ingången av det första räkenskapsåret med konventionell beskattning, normalt den 1 januari 2002, måste därför skattemässiga ingångsvärden bestämmas för sådana tillgångar. Med hänsyn till utgången i det tidigare nämnda rättsfallet RÅ 1999 ref. 58 och till den särskilda regleringen av förpliktelser avseende ingångna försäkringsavtal krävs särskilda överväganden i denna fråga. I rättsfallet ansågs ett norskt skadeförsäkringsföretag, som avsåg att bedriva verksamhet från ett fast driftställe i Sverige, på grund av diskrimineringsförbudet i artikel 27 punkt 1 i det nordiska skatteavtalet (den s.k. medborgarskapsregeln) ha rätt att begära konventionell beskattning. Utländska skadeförsäkringsföretag hemmahörande i en avtalsstat anses därför numera ha rätt att begära konventionell beskattning om avtalet innehåller en medborgarskapsregel.

När man skall fastställa skattemässiga värden på tillgångarna vid ingången av det första räkenskapsåret med obligatorisk konventionell beskattning måste dock beaktas att ett utländskt skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet från fast driftställe i Sverige i enlighet med

rättsfallet har möjlighet att begära att bli beskattat konventionellt redan från ett tidigare räkenskapsår eftersom en skattskyldig kan begära omprövning av ett taxeringsbeslut intill utgången av det femte året efter taxeringsåret (4 kap. 9 § taxeringslagen (1990:324)). Beträffande frågan om hur skattemässiga ingångsvärden skall bestämmas i en sådan situation kan ledning hämtas från Regeringsrättens avgörande RÅ 1999 ref. 19. I rättsfallet ansågs tillgångarnas marknadsvärden som anskaffningsvärde för inventarier i en verksamhet som efter ändring av det nordiska skatteavtalet skulle börja beskattas i Sverige. Utgången i detta rättsfall jämte möjligheterna till omprövning av tidigare års taxeringsbeslut leder till slutsatsen att marknadsvärden bör anses som anskaffningsvärden även vid den föreslagna tvingande övergången till konventionell beskattning.

När det gäller skulder och andra förpliktelser skall de tas upp till de belopp med vilka de belastar företaget vid en marknadsmässig bedömning. Normalt torde detta återspeglas på ett rättvisande sätt i bokföringen när sådan finns, men ytterst bör alltså en marknadsmässig bedömning vara avgörande. Värdet av förpliktelser som avser ingångna försäkringsavtal bör dock beräknas enligt de grunder som gäller för beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Som en sådan förpliktelse skall dock inte anses avsättningar till säkerhetsreserv (39 kap. 8 § IL) eftersom reserven inte motsvaras av förpliktelser utan avser konsolidering.

Enligt 39 kap. 6 § IL skall minskning av bl.a. försäkringstekniska avsättningar, dvs. avsättningar för förpliktelser som avser ingångna försäkringsavtal, tas upp som intäkt. Det förhållandet att inkomstberäkningen för ett utländskt försäkringsföretag skett enligt schablon före övergången till konventionell beskattning bör, i enlighet med vad utredningen föreslagit, inte föranleda något undantag i fråga om avsättningar som motsvarar sådana förpliktelser för vilka ingående värden enligt vad som nyss föreslagits skall fastställas enligt de grunder som gäller för beräkning av försäkringstekniska avsättningar.

6 Konsekvenser för de offentliga finanserna m.m.

Dagens schablonbeskattning för de utländska skadeförsäkringsföretagen syftar till att ge en genomsnittligt lika stor skattebelastning som den konventionella beskattningsmetod som tillämpas för de svenska företagen. Om detta syfte uppnåtts går inte att säkert fastställa. Förutsatt att schablonbeskattningen kalibrerats korrekt medför dock övergången till konventionell beskattning inga varaktiga statsfinansiella effekter. Skatteinkomsterna från utländska skadeförsäkringsföretag kan däremot komma att variera mer över tiden på grund av konjunktursvängningar och situationen för enskilda företag. Slutligen måste framhållas att utländska skadeförsäkringsföretag redan nu har möjlighet att begära konventionell beskattning om de så önskar. Det finns all anledning att förutsätta att företagen i dagsläget väljer det ur beskattningssynpunkt mest förmånliga alternativet.

För närvarande är ett drygt 20-tal utländska skadeförsäkringsgivare verksamma i Sverige. Eftersom förändringen av beskattningsform endast

berör ett mycket begränsat antal skattskyldiga finns det inte skäl att anta att förändringen förorsakar ökade kostnader för skatteförvaltningen i förhållande till nuvarande ordning.

De utländska försäkringsgivare som verkar från filialer i Sverige är som regel större företag. Förändringen i beskattningsmetod medför för deras del endast att verksamheten skall deklarerars med utgångspunkt i det ekonomiska resultatet och de särskilda regler som gäller för skadeförsäkringsverksamhet. För verksamhet som bedrivs genom generalagent och generalrepresentation är förändringen större eftersom dessa inte tidigare har omfattats av bestämmelserna om bokföring och revision i filiallagen. Det kan finnas utländska försäkringsgivare som verkar genom generalagent eller generalrepresentation och där verksamheten tidvis kan komma att vara av mer begränsad omfattning. De särskilda frågor som uppkommer genom den speciella verksamhetsform som kännetecknar verksamhet som bedrivs genom generalrepresentation har behandlats tidigare i avsnitt 5.1 och 5.2. Vissa företag kan uppleva att en övergång till konventionell beskattning medför ett merarbete i och med att den nya beskattningsmetoden bl.a. förutsätter att ett årsbokslut upprättas på samma sätt som för utländska filialer. Som framhållits tidigare är det dock inte möjligt att bibehålla schablonbeskattningen. Merarbete jämte kostnader som uppkommer genom kravet på årsbokslut och det efterföljande deklarationsförfarandet berör dock endast ett fåtal skattskyldiga och kan inte heller anses vara alltför omfattande med hänsyn till den rapportering och affärsredovisning som verksamheten redan i nuläget torde kräva.

7 Författningskommentarer

7.1 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

2 kap.

3 §

Femte stycket. En mening har lagts till stycket med en upplysning om att det finns en bestämmelse i 6 kap. 8 § med innebörd att bestämmelserna om utländska juridiska personer skall tillämpas på vissa utländska skadeförsäkringsföretag. Bestämmelsen är ny i förhållande till utredningsförslaget.

6 kap.

8 §

Till paragrafen har fogats ett *tredje stycke*. Bestämmelsen innebär att bestämmelserna om utländska juridiska personer även skall tillämpas på

ett skadeförsäkringsföretag som inte är en utländsk juridisk person. Detta gäller under förutsättning att företaget bedriver verksamhet genom en generalrepresentation av det slag som anges i 1 kap. 12 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige. Bestämmelsen i kombination med det föreslagna tredje stycket i 39 kap. 2 § IL innebär att medlemmar i en s.k. försäkringssammanslutning som i syndikatform bedriver verksamhet i Sverige med stöd av en s.k. generalrepresentation inte skall beskattas på medlemsnivå utan att beskattning skall ske på syndikatnivå, dvs. syndikatet som sådant beskattas för inkomst från fast driftställe i Sverige. Härigenom undviks delägarbeskattning av de medlemmar i försäkringssyndikatet som inte är obegränsat skattskyldiga i Sverige, i praktiken syndikatets icke-svenska medlemmar. Inkomstberäkningen sker med tillämpning av bestämmelserna i 39 kap. IL. Syndikat inom Lloyd's organisation som bedriver skadeförsäkringsverksamhet från fast driftställe i Sverige omfattas av bestämmelsen. Bestämmelsen är ny i förhållande till utredningsförslaget.

23 kap.

4 §

I konsekvens med att utländska skadeförsäkringsföretag föreslås bli konventionellt beskattade har denna kategori utgått i uppräkningsdelen i *andra stycket*.

37 kap.

9 §

Andra stycket har slopats i konsekvens med förslaget att utländska skadeförsäkringsföretag skall beskattas enligt konventionell metod.

38 kap.

3 §

Bestämmelsen i *andra stycket* har ändrats i konsekvens med förslaget att utländska skadeförsäkringsföretag skall beskattas enligt konventionell metod.

39 kap.

2 §

Ett nytt *tredje stycke* har tillfogats med innebörd att bestämmelserna om skadeförsäkringsföretag skall tillämpas på utländskt skadeförsäkringsföretag som inte är en utländsk juridisk person om det bedriver verksamhet genom en generalrepresentation som anges i 1 kap. 12 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige (LUFV). Den typ av företag som åsyftas är syndikat eller konsortier bestående av medlemmar i en utländsk försäkringssammanslutning som

bedriver skadeförsäkringsverksamhet genom en generalrepresentation som anges i 1 kap. 12 § LUFV. Bestämmelsen är ny i förhållande till utredningsförslaget.

6 §

Bestämmelsen har även gjorts tillämplig på utländska skadeförsäkringsföretag.

10 §

Bestämmelsen har utgått.

12 §

Bestämmelsen har kommenterats i den allmänna motiveringen i avsnitt 5.1. och är ny i förhållande till utredningsförslaget.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Vissa redaktionella ändringar har gjorts i förhållande till utredningsförslaget.

Punkt 1. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2002 och skall tillämpas på beskattningsår som börjar den 1 januari 2002 och senare. Äldre bestämmelser skall alltså tillämpas på beskattningsår som påbörjats före ikraftträdandet.

Punkt 2. Övergångsbestämmelserna avseende skattemässiga ingångsvärden har beskrivits och motiverats i avsnitt 5.4.

7.2 Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

23 kap.

3 c §

Bestämmelsen som är ny reglerar ansvaret för redovisning och betalning av skatter som hänför sig till verksamheten hos ett utländskt skadeförsäkringsföretag som anges i 39 kap. 2 § tredje stycket IL. Bestämmelsen är ny i förhållande till utredningsförslaget och har kommenterats i avsnitt 5.3.

Av ikraftträdandebestämmelsen framgår att bestämmelsen inte tillämpas på beskattningsår som börjat före ikraftträdandet den 1 januari 2002.

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:000) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

2 kap.

7 §

Punkt 7. Bestämmelsen är ny och har tillkommit för att reglera skyldigheten för ombudet för en generalrepresentation som anges i 1 kap. 12 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige, att tillse att särskild självdeklaration lämnas för ett utländskt skadeförsäkringsföretag som inte är en utländsk juridisk person och som bedriver verksamhet genom generalrepresentationen, dvs. ett sådant företag som anges i 39 kap. 2 § tredje stycket IL.

Övergångsbestämmelserna

Till övergångsbestämmelserna har fogats en ny *tredje punkt* med innebörd att den nya bestämmelsen i 2 kap. 7 § skall tillämpas endast när beskattningsåret påbörjats den 1 januari 2002 eller senare. Regeln korreponderar med ikraftträdandebestämmelserna till de nya beskattningsreglerna i inkomstskattelagen för utländska skadeförsäkringsföretag.

7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

14 §

Till paragrafen har fogats ett *tredje stycke*. I punkten 2 och 3 har tagits in uttryckliga bestämmelser om att filialer till finansiella företag hemmahörande inom EES skall upprätta årsbokslut enligt bestämmelserna i lagen (1995:1554) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag respektive lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. Ändringen har närmare utvecklats i den allmänna motiveringen (se avsnitt 5.2). Som en följd av ändringarna har i punkten 1 närmare precisrats vilka bestämmelser i bokföringslagen som skall tillämpas i årsbokslut som upprättas av vissa icke-finansiella filialer till EES-företag. Stycket är nytt i förhållande till utredningsförslaget.

14 b §

Paragrafen motsvarar i stort 26 a § i utredningsförslaget men har av systematiska skäl placerats i direkt anslutning till de regler som den knyter an till. Härutöver har vissa redaktionella ändringar gjorts. I förhållande till utredningsförslaget har även några materiella ändringar gjorts för att anpassa reglerna till de överväganden som gjorts beträffande beskattningen av utländska skadeförsäkringsföretag som inte är juridiska personer. Ett tredje stycke har därför fogats till paragrafen. Även vissa andra modifieringar har gjorts i förhållande till utredningsförslaget. Bestäm-

melsen i 13 § skall således inte tillämpas eftersom detta ansetts obehövt. I andra stycket tredje punkten har dessutom tagits med de villkor som återfinns i 14 § andra stycket 1 och 3. Enhetliga redovisningsregler kommer därmed att gälla för verksamhet som bedrivs genom generalagent och generalrepresentation och oavsett om rör sig om en EES-försäkringsgivare eller inte.

Första stycket. En motivering har lämnats i avsnitt 5.2. Bestämmelsen innebär att filiallagens bestämmelser rörande bokföring och revision i 11, 12, 14 och 14 a §§ görs tillämpliga på verksamhet som bedrivs genom generalagent och generalrepresentation med verksamhet som bedrivs från fast driftställe i Sverige.

Andra stycket. Genom bestämmelsen i *punkt 1* får bestämmelsen i första stycket verkan även för företag som bedriver återförsäkringsrörelse.

Punkt 2 medför att verksamheten vid tillämpningen av bestämmelserna i första stycket skall anses som en filial om inte annat framgår av tredje stycket som särskilt reglerar redovisningsskyldigheten för verksamhet som bedrivs genom generalrepresentation.

Av bestämmelsen i *punkt 3* följer att det inte föreligger någon skyldighet att upprätta årsredovisning. Likadana redovisningsregler kommer därmed att gälla för EES-försäkringsgivare och försäkringsgivare från tredje land och oavsett om företaget har en rättslig form som är jämförbar med aktiebolaget eller om det är ett försäkringsföretag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. En utökad redovisningsskyldighet för försäkringsgivare från tredje land eller företag som inte uppfyller villkoren i 14 § andra stycket 1 och 3 är inte nödvändig ur beskattningssynpunkt och inte heller påkallad av hänsyn till Finansinspektionens verksamhet.

Punkt 4. Den som är företrädare för verksamheten enligt 1 kap. 8 § andra stycket LUFV eller på motsvarande sätt företräder återförsäkringsrörelse skall anses som verkställande direktör.

Tredje stycket. Stycket har tillkommit för att möjliggöra en materiellt riktig beskattning av de skilda verksamheter som bedrivs genom en och samma generalrepresentation. För att beskattningsreglerna i bl.a. 39 kap. IL skall kunna tillämpas för de olika försäkringssyndikat eller konsortier som bedriver skadeförsäkringsverksamhet genom en och samma generalrepresentation krävs ett årsbokslut för var och en av dem. Utländska skadeförsäkringsföretag som inte är utländska juridiska personer som avses i 39 kap. 2 § tredje stycket IL skall därför vid tillämpningen av 11, 12, 14 och 14 a §§ i filiallagen anses utgöra från varandra självständiga filialer när verksamhet bedrivs genom samma generalrepresentation.

Bilaga 1

Förteckning över remissinstanser som yttrat sig över betänkandet Utdelningar och kapitalvinster på företagsägda andelar (SOU 2001:11)

Riksskatteverket, Svea Hovrätt, Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Stockholms län, Finansinspektionen, Riksrevisionsverket, Stockholms Handelskammare, Närings- och teknikutvecklingsverket NUTEK, Internationella Handelshögskolan i Jönköping, Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet, Sveriges Byggindustrier, Finansbolagens förening, Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR, Företagarnas Riksorganisation, HSB Riksförbund, Lantbrukarnas Riksförbund, Svenskt Näringsliv (de numera sammanslagna Svenska Arbetsgivareföreningen och Sveriges Industriförbund), Svenska Bankföreningen, Svenska Revisorsamfundet SRS, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Fastighetsägareförbund, Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF, Tjänstemännens Centralorganisation och Sveriges Försäkringsförbund.

Yttranden har också inkommit från ITACT- It and advanced communication technologies AB, Intenia International AB, Assa Abloy AB, Företagareförbundet, Svenska Riskkapitalföreningen, Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA, Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien, Vattenfall AB, Scancem AB, Investor AB, Industrivärlden AB och Lloyds svenska generalrepresentation.

Riksskatteverket har till sitt yttrande fogat yttranden som inhämtats från skattemyndigheterna i Stockholm, Linköping, Växjö, Malmö, Göteborg, Örebro och Östersund.

Svenskt Näringsliv, Stockholms Handelskammare, Sveriges Försäkringsförbund har åberopat yttrande från Näringslivets skattedelegation. Svenska Bankföreningen och Sveriges Byggindustrier har förutom egna yttranden åberopat detta yttrande.

Företagsekonomiska institutionen vid Uppsala universitet, SACO, Kooperativa förbundet, Landsorganisationen i Sverige, Näringslivets nämnd för regelgranskning, Skogsägarnas Riksförbund, Svensk Handel och Tjänsteföretagen, Svensk Industriförening, Svenska handelskammarförbundet, Sveriges Bokförings- och revisionsbyråers Förbund samt Tjänsteförbundet har avstått från att yttra sig.

Bilaga 2

Sammanfattning av 1998 års Företagsskatteutredningars förslag i betänkandet Utdelningar och kapitalvinster på företagsägda andelar (SOU 2001:11) avseende övergång till konventionell beskattning av utländska skadeförsäkringsföretag

I betänkandet föreslås att schablonbeskattningen av verksamhet som utländska skadeförsäkringsföretag bedriver från ett fast driftställe i Sverige skall upphöra. I stället skall sådan verksamhet beskattas enligt konventionell metod.

Bestämmelserna i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. om bokföring och revision, som enligt gällande regler omfattar endast sådan verksamhet hos ett utländskt skadeförsäkringsföretag som bedrivs vid en filial här, skall tillämpas även på verksamhet som bedrivs genom generalagent eller generalrepresentation om verksamheten utgör ett fast driftställe i Sverige. För verksamhet som bedrivs genom generalrepresentation föreslås en gemensam beskattning och redovisning för samtliga försäkringsgivare som verkar genom generalrepresentationen.

Vid övergången till konventionell beskattning skall tillgångar och förpliktelser tas upp till marknadsvärden. Förpliktelser som avser ingångna försäkringsavtal skall dock beräknas enligt de grunder som gäller för beräkning av försäkringstekniska avsättningar.

Bilaga 3

1998 års Företagsskatteutredningars lagförslag i betänkandet Utdelningar och kapitalvinster på företagsägda andelar (SOU 2001:11) avseende övergången till en konventionell beskattningsmetod för utländska skadeförsäkringsföretag

1. Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229) dels att 39 kap. 10 § skall upphöra att gälla, dels att 23 kap. 4 §, 37 kap. 9 §, 38 kap. 3 § och 39 kap. 6 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 kap.

4§

Med *företag* avses i detta kapitel

1. svenskt aktiebolag,
2. svensk ekonomisk förening,
3. svensk sparbank,
4. svenskt ömsesidigt försäkringsföretag,
5. svensk stiftelse,
6. svensk ideell förening, och
7. utländskt bolag.

Som företag räknas inte privatbostadsföretag, investmentföretag eller utländskt skadeförsäkringsföretag.

Som företag räknas inte privatbostadsföretag eller investmentföretag.

37 kap.

9 §

Med företag avses i detta kapitel

1. svenskt aktiebolag, svensk ekonomisk förening och svensk sparbank,
2. utländskt bolag, och
3. annat utländskt företag som hör hemma i en stat som är medlem i Europeiska unionen och som bedrivs i någon av de associationsformer som anges i bilaga 37.1 och är skyldigt att betala någon av de skatter som anges i bilaga 37.2, utan valmöjlighet eller rätt till undantag.

Som företag räknas inte utländskt skadeförsäkringsföretag.

38 kap.

3 §

Med företag avses i detta kapitel

1. svenskt aktiebolag, svensk ekonomisk förening och svensk sparbank,
2. utländskt bolag, och
3. annat utländskt företag som hör hemma i en stat som är medlem i Europeiska unionen och som bedrivs i någon av de associationsformer som anges i bilaga 37.1 och är skyldigt att betala någon av de skatter som anges i bilaga 37.2, utan valmöjlighet eller rätt till undantag.

Som företag räknas inte privatbostadsföretag, investmentföretag eller utländskt skadeförsäkringsföretag.

Som företag räknas inte privatbostadsföretag eller investmentföretag.

39 kap.

6 §

För svenska skadeförsäkringsföretag gäller, utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag, att

För skadeförsäkringsföretag gäller, utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag, att

följande skall tas upp:

1. minskning av försäkringstekniska avsättningar för egen räkning,
2. minskning av säkerhetsreserv,
3. minskning av regleringsfond för trafikförsäkring, och
4. minskning av utjämningsfond,

följande skall dras av:

5. sådana avgifter och bidrag till kommuner, föreningar och sammanlutningar som avser att stödja verksamhet med syfte att förebygga skador som faller inom ramen för den försäkringsrörelse som företaget bedriver,
6. ökning av försäkringstekniska avsättningar för egen räkning,
7. ökning av säkerhetsreserv,
8. utbetald återbäring, och
9. verkställd premieåterbetalning.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002 och tillämpas första gången vid 2003 års taxering.

2. För utländska skadeförsäkringsföretag som bedrivit verksamhet från ett fast driftställe i Sverige före ingången av det första beskattningsår på vilket de nya bestämmelserna skall tillämpas gäller följande, om överskott av verksamheten beräknats enligt 39 kap. 10 § i lagens äldre lydelse. Som ingående skattemässiga värden för det beskattningsår som anges i första stycket skall anses,

- för tillgångar marknadsvärdena vid ingången av räkenskapsåret, och
- för förpliktelser de belopp varmed förpliktelserna belastat verksamheten vid den angivna tidpunkten vid en marknadsmässig bedömning. Förpliktelser med anledning av ingångna försäkringsavtal skall dock beräknas enligt de grunder som gäller för beräkning av försäkringstekniska

avsättningar enligt bestämmelserna i 7 kap. 1 § samt 2 § första och femte styckena försäkringsrörelselagen (1982:713).

2. Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 20 § i lagen (1990:323) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

20§¹

Företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag skall, i stället för att lämna sådana uppgifter som anges i 19 § första stycket, till sin självdeklaration foga sin årsredovisning.

Utländskt skadeförsäkringsföretag som drivit försäkringsrörelse i Sverige, skall i stället för vad som anges i 19 § i självdeklarationen lämna uppgift om premieinkomsten i Sverige.

Utländskt försäkringsföretag som bedrivit verksamhet avseende skadeförsäkring vid ett fast driftställe i Sverige skall, i stället för att lämna sådana uppgifter som anges i 19 § första stycket, till sin självdeklaration foga sitt årsbokslut.

Den som enligt 39 kap. 25 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall schablonbeskattas för intäkt av fastighet skall, såvitt avser fastighetsinnehavet, i stället för vad som anges i 19 § i självdeklarationen lämna uppgift om de intäkter och omkostnader som anges i förstnämnda lagrum.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002 och tillämpas första gången vid 2003 års taxering.

2. Äldre bestämmelser skall tillämpas på beskattningsår som påbörjats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1996:1210

3. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. att det i lagen skall införas en ny paragraf, 26 a §, samt närmast före 26 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bokföring och revision för verksamhet genom generalagent eller generalrepresentation i vissa fall

26 a §

Bestämmelserna i 11–14 a §§ om bokföring och revision gäller även för verksamhet avseende skadeförsäkring som bedrivs i Sverige av en utländsk försäkringsgivare genom en sådan generalagent eller generalrepresentation som avses i 1 kap. 9 respektive 12 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige. En förutsättning är att verksamheten utgör ett sådant fast driftställe som avses i 2 kap. 29 § inkomstskattelagen (1999:1229). Vid tillämpning av bestämmelsen i första stycket första meningen skall

- det bortses från 1 kap. 2 § första stycket första meningen lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige,*
- verksamheten anses som filial,*
- försäkringsgivaren, oberoende av det faktiska förhållandet, anses lyda under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och*
- den som är företrädare för verksamheten enligt 1 kap. 8 § andra stycket lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige eller som på motsvarande sätt företräder återförsäkringsrörelse anses som verkställande direktör.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Äldre bestämmelser tillämpas på räkenskapsår som påbörjats före ikraftträdandet.

4. Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige att 1 kap. 9 och 12 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

9 §

Med *generalagent* avses i denna lag en fysisk eller juridisk person som har till uppgift att leda och sköta en utländsk försäkringsgivares försäkringsrörelse i Sverige. En utländsk försäkringsgivare får i Sverige inte representeras av mer än en generalagent.

Generalagenten skall vara bosatt eller ha sitt säte i Sverige. Den som är underårig, i konkurs eller underkastad näringsförbud eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara generalagent.

Den utländska försäkringsgivaren skall utfärda fullmakt för generalagenten att ingå för försäkringsgivaren bindande rättshandlingar med tredje man samt att ta emot stämning för den utländska försäkringsgivaren och själv eller genom annan tala och svara för denna.

Om den utländska försäkringsgivaren använder en juridisk person som generalagent skall den juridiska personen utse en fysisk person som ombud. Denne skall uppfylla de krav som ställs i andra stycket. I ett sådant fall skall den fullmakt som avses i tredje stycket ställas till ombudet.

För verksamhet som drivs genom generalagent gäller, förutom bestämmelserna i denna lag, 26 a § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

12 §

Med *generalrepresentation* avses en utländsk försäkringssammanslutnings representation i Sverige. Generalrepresentationen skall förestås av ett ombud som ansvarar för den verksamhet som försäkringsgivaren i sammanslutningen driver enligt denna lag.

Ett ombud för en försäkringsgivare i en sammanslutning skall vara bosatt i Sverige. Den som är underårig, i konkurs eller underkastad näringsförbud eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara ombud.

De försäkringsgivare som hör till sammanslutningen skall utfärda fullmakt för ombudet att vid tvister som rör ingångna försäkringsavtal ingå för försäkringsgivarna bindande rättshandlingar och att för deras räkning ta emot stämning samt själv eller genom annan tala och svara för dem.

För verksamhet som drivs genom generalrepresentation gäller, förutom bestämmelserna i denna

*lag, 26 a § lagen (1992:160) om
utländska filialer m.m.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Äldre bestämmelser tillämpas på räkenskapsår som påbörjats före ikraftträdandet.